

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. แพทย์หญิงมัทรี นครน้อย	โรงพยาบาลพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
2. นางสาวसानิตย์ พ่วงทรัพย์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี
3. นางเกศแก้ว สอนดี	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี
4. ดร.นิคม มูลเมือง	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. นางพงษ์สุดา วงศ์วีระกุล	โรงพยาบาลสระบุรี

ภาคผนวก ข
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ดิฉันชื่อ นางสาวกัลยา มั่นล้วน นิสิตปริญญาโท สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ทำวิจัย เรื่อง ผลของกระบวนการกลุ่มต่อความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกระบวนการกลุ่มต่อความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี นักเรียนเป็นผู้ได้รับเลือกให้เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยการดำเนินกิจกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ความรู้แก่นักเรียน แบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 8 คน จัดกิจกรรมกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 ครั้ง ซึ่งใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย กรณีตัวอย่าง และสถานการณ์จำลอง เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ แก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มในการกำหนดหัวข้อสนทนา เชื่อมโยงความคิด และสรุปประเด็นสำคัญ และนักเรียนจะได้รับแบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก นักเรียนมีอิสระและมีเวลาในการตัดสินใจในการให้ข้อมูล และเข้าร่วมการวิจัย โดยไม่มีผลต่อคะแนนในชั้นเรียน นักเรียนมีสิทธิที่จะยกเลิกหรือถอนตัวจากการวิจัย รวมทั้งปฏิเสธขั้นตอนใด ๆ ของการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ตลอดเวลา ข้อมูลของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ไม่นำมาเปิดเผยชื่อ ผลการตอบที่ได้จะนำไปเป็นประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งการนำเสนอหรือผลสรุปในรายงานการวิจัยจะเสนอในภาพรวมของกลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ จะมีประโยชน์ต่อนักเรียนทุกคนในการป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออกต่อไป

ลายมือชื่อ.....ผู้วิจัย

(นางสาวกัลยา มั่นล้วน)

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ผลของกระบวนการกลุ่มต่อความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา คำตอบที่ได้จะ
ถูกเก็บไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น โดยจะไม่มีการนำเสนอผลในรายบุคคลและไม่
มีผลต่อคะแนนในชั้นเรียนแต่อย่างใด

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	10	ข้อ
ส่วนที่ 2 การวัดความเชื่อด้านสุขภาพ	จำนวน	50	ข้อ
ส่วนที่ 3 การวัดพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	จำนวน	15	ข้อ

เลขที่แบบสอบถาม.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยกรอกข้อความลงในช่องว่างของข้อคำถามแต่ละข้อ หรือ
ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ปัจจุบันนักเรียนอายุ.....ปี.....เดือน Age ☐
2. ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่..... Edu ☐
3. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง Sex ☐
4. นักเรียนเคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกหรือไม่ (ถ้าตอบไม่ เคย ข้ามไปตอบข้อ 6)
☐ เคย ☐ ไม่เคย Sick ☐
5. ขณะเป็นไข้เลือดออก นักเรียนได้รับการรักษาที่ใด Place1 ☐
☐ โรงพยาบาล ☐ สถานีอนามัย
☐ คลินิก ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
6. บุคคลในครอบครัวของนักเรียน เคยป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก หรือไม่ Fam ☐
(ถ้าตอบไม่ เคย ข้ามไปตอบข้อ 8)
☐ เคย ☐ ไม่เคย
7. บุคคลในครอบครัวที่ป่วย ได้รับการรักษาที่ใด Place2 ☐
☐ โรงพยาบาล ☐ สถานีอนามัย
☐ คลินิก ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
8. ในชุมชนของนักเรียน มีคนเคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกหรือไม่ Com ☐
☐ เคย ☐ ไม่เคย
9. นักเรียนเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกหรือไม่ Know ☐
(ถ้าตอบไม่ เคย ไม่ต้องตอบข้อ 10)
☐ เคย ☐ ไม่เคย
10. ถ้าเคย ได้รับจากแหล่งใด Know1 ☐
☐ โทรทัศน์ ☐ วิทยุ ☐ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
☐ คุณครู ☐ ผู้ปกครอง ☐ อาสาสมัครสาธารณสุข
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 การวัดความเชื่อด้านสุขภาพ

หมวดที่ 1 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคไข้เลือดออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย/ ลงในช่องตามความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อข้อความใน

ประโยคซึ่งให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ดังนี้ คือ

เสี่ยงมากที่สุด หมายถึง รู้สึกหรือเข้าใจว่าสิ่งนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นในระดับมากที่สุด คะแนนเท่ากับ 5

เสี่ยงมาก หมายถึง รู้สึกหรือเข้าใจว่าสิ่งนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นในระดับมาก คะแนนเท่ากับ 4

เสี่ยงปานกลาง หมายถึง รู้สึกหรือเข้าใจว่าสิ่งนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นในระดับปานกลาง คะแนนเท่ากับ 3

เสี่ยงน้อย หมายถึง รู้สึกหรือเข้าใจว่าสิ่งนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นในระดับน้อย คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เสี่ยง หมายถึง รู้สึกหรือเข้าใจว่าสิ่งนั้นไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย คะแนนเท่ากับ 1

นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก จากประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเสี่ยง					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่เสี่ยง (1)	
1. ภาวะสุขภาพของนักเรียนทำให้เสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R1 ☐
2. การเจ็บป่วยของเพื่อนในโรงเรียน ทำให้นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงที่จะป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R2 ☐
3. นักเรียนทุกคน มีโอกาสเสี่ยงที่จะป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R3 ☐
4. ลักษณะอากาศของประเทศไทย ทำให้นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R4 ☐

ข้อความ	ระดับความเสี่ยง					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่เสี่ยง (1)	
5. ลักษณะห้องเรียนของนักเรียน ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก						R5 ☐
6. ถ้านักเรียนถูกยุงลายกัด ทำให้มีโอกาเสี่ยงที่จะป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R6 ☐
7. สภาพบ้านของนักเรียน ทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก						R7 ☐
8. การเกิดโรคไข้เลือดออกในชุมชน ทำให้นักเรียนมีโอกาเสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R8 ☐
9. สภาพแวดล้อมในชุมชนของนักเรียน ทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก						R9 ☐
10. จำนวนลูกน้ำยุงลายในบ้านของนักเรียน ทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก						R10 ☐

หมวดที่ 2 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคไข้เลือดออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อข้อความในประโยค ซึ่งให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

รุนแรงมากที่สุด	หมายถึง	รู้สึกว่าการนั้นรุนแรงมากที่สุด ทำให้พิการหรือเสียชีวิต ครอบครัวต้องคอยดูแลตลอดเวลา เสียทรัพย์สินมาก คะแนนเท่ากับ 5
รุนแรงมาก	หมายถึง	รู้สึกว่าการนั้นรุนแรงมาก ทำให้พิการหรือเสียชีวิต ครอบครัวต้องคอยดูแลตลอดเวลา เสียทรัพย์สินมาก คะแนนเท่ากับ 4

รุนแรงปานกลาง	หมายถึง	รู้สึกว่าการนั้นรุนแรงปานกลาง ทำให้เจ็บป่วยทุกซ์ไตรมาส ครอบครัวยต้องคอยดูแล เสียทรัพย์สินพอควร คะแนนเท่ากับ 3
รุนแรงน้อย	หมายถึง	รู้สึกว่าการนั้นรุนแรงน้อย มีผลต่อสุขภาพเล็กน้อย ครอบครัวยต้องคอยดูแล เสียทรัพย์สิน เล็กน้อย คะแนนเท่ากับ 2
ไม่รุนแรง	หมายถึง	รู้สึกว่าการนั้นไม่มีผลต่อสุขภาพต่อครอบครัวยและผลต่อเศรษฐกิจ คะแนนเท่ากับ 1

จากข้อความต่อไปนี้ นักเรียนคิดว่า หากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะเกิดผลกระทบต่อคนนักเรียนหรือครอบครัวยในประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความรุนแรง					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่รุนแรง (1)	
1. ทำให้เสียชีวิต						S1 ☐
2. เกิดภาวะแทรกซ้อน						S2 ☐
3. ทำให้เกิดความพิการ						S3 ☐
4. ทำให้เสียเวลาในการรักษาเป็นเวลานาน						S4 ☐
5. ทำให้ต้องหยุดเรียน						S5 ☐
6. ทำให้ไม่สุขสบายจากภาวะไข้						S6 ☐
7. ทำให้ผู้ปกครองเสียเวลาในการทำงาน						S7 ☐
8. ทำให้ผู้ปกครองเกิดความยุ่งยาก						S8 ☐
9. เสียค่าใช้จ่ายในการรักษา						S9 ☐
10. มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัวย						S10 ☐

หมวดที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อข้อความใน

ประโยคซึ่งให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

มากที่สุด หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าการกระทำนั้น ๆ จะเกิดผลดีต่อนักเรียนมากที่สุด
คะแนนเท่ากับ 5

มาก หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าการกระทำนั้น ๆ จะเกิดผลดีต่อนักเรียนมาก
คะแนนเท่ากับ 4

ปานกลาง หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าการกระทำนั้น ๆ จะเกิดผลดีต่อนักเรียนปานกลาง
คะแนนเท่ากับ 3

น้อย หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าการกระทำนั้น ๆ จะเกิดผลดีต่อนักเรียนน้อย
คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เลย หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าการกระทำนั้น ๆ ไม่เกิดผลดีต่อนักเรียน
คะแนนเท่ากับ 1

จากข้อความต่อไปนี้ นักเรียนคิดว่าการกระทำต่อไปนี้ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับการเกิดประโยชน์					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่เลย (1)	
1. การนอนในห้องที่มีมุ้งลวดหรือมุ้งผ้า ช่วยป้องกันโรคไข้เลือดออก						B1 ☐
2. การจุดยากันยุง ช่วยป้องกันโรค ไข้เลือดออก						B2 ☐
3. การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายใน โรงเรียนช่วยลดการเกิดโรคไข้เลือดออก						B3 ☐
4. การปิดฝาโอ่งน้ำดื่มให้มิดชิด ช่วย ป้องกันยุงลายมาวางไข่						B4 ☐

ข้อความ	ระดับการเกิดประโยชน์					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่ เลย (1)	
5. การปล่อยปลาหางนกยูงในภาชนะ เก็บน้ำ เพื่อช่วยกำจัดลูกน้ำ						B5 ☐
6. การใส่เกลือแกงหรือน้ำส้มสายชูใน จานรองขาตู้กับข้าว จะช่วยกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย						B6 ☐
7. การใส่ทรายกำจัดลูกน้ำทุก 3 เดือน ช่วยป้องกันโรคไข้เลือดออก						B7 ☐
8. การใช้ตะไคร้หอมทาตัว ช่วยป้องกัน ยุงกัด						B8 ☐
9. การตัดลูกน้ำทิ้ง ช่วยกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย						B9 ☐
10. การแจ้งข้อมูลข่าวสารเรื่องโรค ไข้เลือดออกในโรงเรียนและชุมชนจะ ช่วยป้องกันโรคไข้เลือดออก						B10 ☐
11. การเก็บกวาดกะลา กระป๋อง จะช่วย ป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออก						B11 ☐
12. การกำจัดลูกน้ำยุงลาย จะช่วย ป้องกันโรคไข้เลือดออก						B12 ☐
13. การเปลี่ยนน้ำในแจกันทุกสัปดาห์ ช่วยกำจัดลูกน้ำยุงลาย						B13 ☐
14. การทำความสะอาดโอ่งน้ำ เป็นการ ทำลายไข่ยุงลายโดยตรง						B14 ☐
15. การใส่ผงซักฟอกในจานรองขาตู้ กับข้าวทุกเดือน จะป้องกันการเกิดลูกน้ำ ยุงลาย						B15 ☐

หมวดที่ 4 การรับรู้ผลกระทบของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อข้อความใน

ประโยคซึ่งให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

มากที่สุด หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าข้อความจะเกิดผลเสียนักเรียนมากที่สุด
คะแนนเท่ากับ 5

มาก หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าข้อความจะเกิดผลเสียนักเรียนมาก
คะแนนเท่ากับ 4

ปานกลาง หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าข้อความจะเกิดผลเสียนักเรียนปานกลาง
คะแนนเท่ากับ 3

น้อย หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าข้อความจะเกิดผลเสียนักเรียนน้อย
คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เลย หมายถึง นักเรียนเชื่อว่าข้อความไม่เกิดผลเสียนักเรียน
คะแนนเท่ากับ 1

จากข้อความต่อไปนี้ ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้ ทำให้เกิดอุปสรรคต่อท่านมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับการเกิดอุปสรรค					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่เลย (1)	
1. การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ ยุงลายทุกสัปดาห์ เป็นการเสียเวลาใน การเรียน						P1 ☐
2. การขัดล้างทำความสะอาดภาชนะ เก็บน้ำทุกสัปดาห์ เป็นการเสียเวลา						P2 ☐
3. การใส่ทรายกำจัดลูกน้ำยุงลาย ทำ ให้น้ำมีกลิ่นเหม็น						P3 ☐
4. การลดหรือทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ เป็นวิธีที่ยาก						P4 ☐
5. การนอนกางมุ้งหรือติดมุ้งลวด ทำ ให้ร้อน						P5 ☐

ข้อความ	ระดับการเกิดอุปสรรค					สำหรับ จนท.
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่เลย (1)	
6. การเปลี่ยนน้ำในแจกันทุกสัปดาห์ เป็นการยุ่งยาก						P6 ☐
7. การปิดฝาโอ่งน้ำดื่ม ทำให้เสียเวลา ในการใช้งาน						P7 ☐
8. การทำความสะอาดโอ่งน้ำทุก สัปดาห์เป็นการสิ้นเปลืองน้ำ						P8 ☐
9. การสำรวจลูกน้ำขุยกลายเป็นเรื่อง ยุ่งยาก						P9 ☐
10. การใส่ปลากินลูกน้ำ ทำให้น้ำ สกปรก						P10 ☐
11. การสำรวจลูกน้ำขุยกลายเป็นการ เสียเวลา						P11 ☐
12. ปลากินลูกน้ำ เป็นสิ่งที่หายาก						P12 ☐
13. ฝาปิดโอ่งน้ำ มีราคาแพง						P13 ☐
14. ทราวยกจัดลูกน้ำ เป็นสิ่งที่หายาก						P14 ☐
15. การพ่นหมอกควัน ทำให้มีกลิ่น เหม็น						P15 ☐

ส่วนที่ 3 การวัดพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตามความจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งให้

เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ประจำ หมายถึง นักเรียนปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้งที่พบ
คะแนนเท่ากับ 5

บ่อยครั้ง หมายถึง นักเรียนปฏิบัติตามข้อความนั้นไม่ทุกครั้งแต่
ค่อนข้างมาก คะแนนเท่ากับ 4

บางครั้ง	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตามข้อความนั้นเท่า ๆ กัน คะแนนเท่ากับ 3
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติตามข้อความนั้นน้อยกว่าที่ไม่ปฏิบัติ คะแนนเท่ากับ 2
ไม่ทำเลย	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติตามข้อความนั้นเล็กน้อย หรือไม่ปฏิบัติเลย คะแนนเท่ากับ 1

ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านมีการปฏิบัติตามประเด็นต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด

ข้อความ	การปฏิบัติ					สำหรับ จนท.
	ประจำ (5)	บ่อยครั้ง (4)	บางครั้ง (3)	นาน ๆ ครั้ง (2)	ไม่ทำ เลย (1)	
1. นักเรียนช้อนลูกน้ำทิ้งเมื่อพบ ลูกน้ำในคู่ม						Be1 ☐
2. นักเรียนปิดฝาภาชนะที่ใส่น้ำ ทันทีหลังการใช้น้ำ						Be2 ☐
3. นักเรียนเก็บหรือทำลายเศษ ภาชนะที่รองรับน้ำฝนได้ เช่น กะลา ยางรถยนต์ ที่บ้าน						Be3 ☐
4. นักเรียนนำเศษวัสดุที่มีน้ำขังไป ทิ้ง						Be4 ☐
5. นักเรียนใช้ดินกลบแอ่งน้ำเมื่อ พบแอ่งน้ำขังบริเวณบ้านหรือ โรงเรียน						Be5 ☐
6. เมื่อพบขุยลายในบ้าน นักเรียน บอกผู้ปกครองให้ฉีดยาฉีดขุย						Be6 ☐
7. นักเรียนเปลี่ยนน้ำในแจกันทุก สัปดาห์						Be7 ☐
8. นักเรียนช่วยผู้ปกครองจัด บ้านเรือนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย						Be8 ☐

ข้อความ	การปฏิบัติ					สำหรับ จนท.
	ประจำ (5)	บ่อยครั้ง (4)	บางครั้ง (3)	นานๆ ครั้ง (2)	ไม่ทำ เลย (1)	
9. นักเรียนคว่ำภาชนะที่ไม่ใช้ ประโยชน์ เพื่อป้องกันไม่ให้ รองรับน้ำ						Be9 ☐
10. นักเรียนใส่เกลือแกงลงในจาน รองขาตู้กับข้าวทุกสัปดาห์						Be10 ☐
11. นักเรียนใส่ทรายธรรมชาติลงใน จานรองกระถางต้นไม้						Be11 ☐
12. นักเรียนขัดล้างทำความสะอาด ภาชนะเก็บน้ำใช้ที่ไม่มีฝาปิดทุก สัปดาห์						Be12 ☐
13. นักเรียนใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ ลงในถังขยะ ทุก 3 เดือน						Be13 ☐
14. เมื่อป่วยมีไข้สูง นักเรียนไปพบ แพทย์ทันที						Be14 ☐
15. นักเรียนใช้ยาทากันยุงเพื่อ ป้องกันไม่ให้ถูกยุงกัด						Be15 ☐

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ง

โปรแกรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม

โปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

โปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีการรับรู้ โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคไข้เลือดออก การรับรู้ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก การรับรู้ ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่การ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก โปรแกรมนี้เป็น โปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพมา เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ แบ่งเนื้อหาเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ รู้ทันไข้เลือดออก โปรดระวัง!! ไข้เลือดออก ทำแบบนี้ไม่มีไข้เลือดออกและไม่กลัวแล้ว...ไข้เลือดออก การดำเนินกิจกรรมใช้ กระบวนการกลุ่มให้ความรู้แก่กลุ่มทดลอง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 8 คน จัดกิจกรรมกลุ่ม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 ครั้ง ใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย กรณีตัวอย่างและสถานการณ์ จำลอง เพื่อให้ นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ และหาแนวทางแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มในการกำหนดหัวข้อสนทนา เชื่อมโยงความคิด และสรุป ประเด็น แต่ละครั้งจะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การสร้างสัมพันธภาพ ระยะดำเนินการ และระยะ สิ้นสุดการทำกลุ่ม

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษากลุ่มทดลอง

1. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคไข้เลือดออก
2. รับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก
3. รับรู้ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก
4. รับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก
5. มีพฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกดีขึ้น

โปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 4 ครั้ง ดังนี้

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่อง รู้ทันไข้เลือดออก

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่อง โปรดระวัง!! ไข้เลือดออก

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่อง ทำแบบนี้..ไม่มีไข้เลือดออก

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 เรื่อง ไม่กลัวแล้วไข้เลือดออก

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1

เรื่อง รู้ทันไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีการรับรู้ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียน และระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ และแนวทางการปฏิบัติตน

ในฐานะสมาชิกกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ของผู้นำกลุ่ม

3. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกสาเหตุการติดต่อ อาการ อาการแสดง และการปฏิบัติตัว

เมื่อเป็นโรคไข้เลือดออก

4. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลกระทบของโรคไข้เลือดออกได้

แนวคิด

การที่นักเรียนได้รู้จักกันมากขึ้นและสร้างบรรยากาศให้เกิดความเป็นกันเอง มีความเป็นกันเองภายในกลุ่มทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ถ้าในกลุ่มมีสัมพันธภาพที่ดีก็จะทำให้สมาชิกแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกได้มากขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมกลุ่มยังทำให้แต่ละคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน และการที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคไข้เลือดออก จะทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

ระยะเวลา 60 นาที

ขนาดของกลุ่ม 8 คน

อุปกรณ์/สื่อ

1. แผ่นกระดาษแข็งร้อยเชือกสำหรับทำป้ายชื่อคสอ
2. ปากกาเมจิก
3. Power Point เรื่อง ไข้เลือดออก
4. ใบความรู้ เรื่อง ไข้เลือดออกตัวร้าย

กิจกรรม

1. การสร้างสัมพันธภาพ
2. การให้ความรู้
3. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การประเมินผล

1. การตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากความกระตือรือร้น ความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 1 เรื่อง รู้ทันไข้เลือดออก เวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
1. เพื่อสร้างความคุ้นเคย สร้างสัมพันธ์ภาพ และ ความเป็นมิตรระหว่าง ผู้วิจัยและนักเรียน และ ระหว่างเพื่อนนักเรียน ด้วยกัน	ขั้นตอนที่ 1 ระยะสร้าง สัมพันธ์ภาพ: กิจกรรมการ สร้างสัมพันธ์ภาพ ผู้วิจัยและนักเรียนทุกคน จะต้องมีความเข้าใจกัน เกิดการ ยอมรับ มีความเป็นมิตร และ ไว้วางใจซึ่งกันและกันใน บรรยากาศที่เป็นกันเองซึ่ง นำไปสู่สัมพันธภาพที่ดี นับว่า เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเริ่มต้น กลุ่ม	1. ผู้วิจัยแนะนำตัวและให้ สมาชิกแนะนำตัวเอง 2. ผู้วิจัยแจกแผ่นป้ายชื่อ 1 แผ่นต่อคน แจกให้สมาชิกเขียน ชื่อที่ต้องการให้ผู้อื่นเรียก พร้อมลักษณะเด่นของตน 3 ลักษณะบนแผ่นป้าย (ลักษณะ เด่นที่เกิดความภูมิใจ) 3. ให้ทุกคนพบปะพูดคุยโดย กล่าวสวัสดิทักกับเพื่อนใหม่ 3.1 ถ้ามีลักษณะบนแผ่น ป้ายตรงกัน 1 ลักษณะ ให้ยกฝ่า มือตบกัน 1 ครั้ง 3.2 ถ้ามีลักษณะบนแผ่น ป้ายตรงกัน 2 หรือ 3 ลักษณะ ให้ยกฝ่ามือตบกัน หรือ 3 ครั้ง ตามลักษณะที่เหมือนกัน	1. เกม มารู้จัก กันเถอะ 2. แผ่นกระดาษ แข็งร้อยเชือก สำหรับทำป้าย ชื่อค้อยคอ 3. ปากกาสี	15 นาที	1. มีการแนะนำตัว ครบทุกคน 2. สังเกตความ ร่วมมือและความ กระตือรือร้นในการ เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ และแนวทางการปฏิบัติงานในฐานะสมาชิกกลุ่ม	ระเบียบการเข้ากลุ่มและการปฏิบัติตนในฐานะสมาชิกกลุ่ม 1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักเรียนทุกคน ขอให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น เปิดเผยความรู้สึกร่วมกัน ประสิทธิภาพของตนเองเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก	3.3 ถ้าพบลักษณะที่ไม่เหมือนกันกับตนเองให้คำนึงเพื่อนคนนั้นพร้อมกับพูดว่า สวัสดี แล้วพยายามพบปะพูดคุยกับคนทุกคน 4. สุ่มถาม โดยขออาสาสมัครทีละคนให้บอกชื่อและลักษณะบุคคลที่พบมาอย่างน้อย 3 ข้อ 5. ให้นักเรียนรวมกลุ่มกันแนะนำตัว โดยบอกชื่อและลักษณะเด่นทีละคนให้กลุ่มรู้จัก 6. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมสร้างความรู้ความคุ้นเคยแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน แนวทางการปฏิบัติงาน ในฐานะสมาชิกกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของผู้นำกลุ่ม และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม รวมทั้ง			3. นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	2. มีการพูดคุย ชักถาม รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น 3. ช่วยสนับสนุนความคิดเห็นเพิ่มเติม 4. พยายามค้นหาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ทั้งในส่วนที่เป็นของตนเองและปัญหาที่เป็นของผู้อื่นที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนเพื่อ การป้องกันโรคไข้เลือดออก	ระเบียบการเข้ากลุ่มและระยะเวลาในการเข้ากลุ่ม			
	ขั้นตอนที่ 2 ระยะดำเนินการ: กิจกรรมการให้ความรู้ โรคไข้เลือดออก (Dengue fever) เกิดจากการติดเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งและมีผู้กลายเป็นพาหะนำโรค มักพบในเด็กอายุ 10 – 14 ปี	1. ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาโดยการซักถามนักเรียนทุกคนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกที่แต่ละคนประสบมา โดยถามนักเรียนว่า	Power Point ประกอบคำบรรยายเรื่องโรคไข้เลือดออก	30 นาที	4. สังเกตความกระตือรือร้นและ ความสามารถในการตอบคำถาม

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
3. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของโรคไข้เลือดออกได้	สาเหตุ: เกิดจากเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus) ซึ่งมีงูยลายเป็นพาหะนำโรค วิธีการติดต่อ: โรคไข้เลือดออก	“นักเรียนรู้จักโรคไข้เลือดออกหรือไม่ อย่างไร” นักเรียนจะบอกตามที่ตนเองรู้ 2. ฟังคำบรรยายประกอบ Power Point เรื่อง ไข้เลือดออก ครอบครัวคุณหมอหาได้แก่ สาเหตุและการติดต่อของการเกิดโรค ไข้เลือดออก อาการและการแสดงของโรคไข้เลือดออก และการปฏิบัติตัวเมื่อเป็นโรคไข้เลือดออก 2.1 ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น “สาเหตุของการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้แก่อะไรบ้าง”			5. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของโรคไข้เลือดออกได้
4. เพื่อให้ นักเรียนสามารถอธิบายวงจรการเกิดโรคไข้เลือดออก	เดงกีติดต่อกันได้อย่างไร บ้าน (Aedes aegypti) เป็นแมลงนำโรคที่สำคัญ และในชุมชนบางพื้นที่ จะมีงูยลายสวน (Aedes albopictus) เป็นแมลงนำโรคร่วมกับงูยลายบ้าน เมื่องูยลายตัวเมียกัดและดูดเลือดผู้ป่วยที่				6. นักเรียนสามารถอธิบายวงจรการเกิดโรคไข้เลือดออกได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	อยู่ในระยะไข้ ซึ่งเป็นระยะที่มีไวรัสอยู่ในกระแสเลือดมาก เชื้อไวรัสจะเข้าสู่กระแสเลือด และเพิ่มจำนวนมากขึ้น แล้วเดินทางเข้าสู่ต่อมน้ำลาย พร้อมที่จะเข้าสู่คนที่ถูกกัดต่อไป เมื่อผู้ที่สัมผัสเชื้อไวรัสเด็งกีไปกัดคนอื่นก็จะปล่อยเชื้อไปยังคนที่ถูกกัด ทำให้คนนั้นป่วยได้ ผู้ป่วยมีไข้สูงประมาณวันที่ 2-4 จะมีไวรัสอยู่ในกระแสเลือดมาก ระยะนี้จะเป็ระยะติดต่อกับคนสูง และระยะเพิ่มจำนวนของเชื้อไวรัสในขุมจนมากพออีกประมาณ 8 - 10 วัน จึงจะเป็นระยะติดต่อกับผู้ คน	2.2 นักเรียนร่วมกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น “โรคนี้เชื้อออกติดต่อกันได้อย่างไร”			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
5. เพื่อให้ นักเรียนสามารถ บอกอาการและอาการ แสดงของโรค "ไข้เลือดออก" ได้	อาการและอาการแสดง อาการทั่วไป 1. ไข้สูง ตัวร้อนจัด ปวดศีรษะ 2. ซึม เบื่ออาหาร 3. คลื่นไส้ อาเจียน 4. ปวดท้อง จุกแน่นท้อง บริเวณลิ้นปี่หรือชายโครง 5. มีจุดเลือดออกได้ผิวหนัง เห็นชัดบริเวณท้องแขน อาการเหล่านี้จะกินเวลา ประมาณ 3 - 7 วัน อาการต่างๆ จะหายไป ผู้ป่วยจะมีอาการดีขึ้นอย่างรวดเร็ว	2.3 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม “ให้นักเรียนบอกอาการและอาการแสดงของโรค “ไข้เลือดออกโดยสรุป”			7. นักเรียนสามารถบอกอาการและอาการแสดงของโรค “ไข้เลือดออก” โดยสรุปได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
6. เพื่อให้ นักเรียนสามารถอธิบายถึงการปฏิบัติตัวเมื่อป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้	อาการรุนแรง 1. ทำให้เส้นเลือดแตก มีเลือดออกตามเหงือก ไรฟัน 2. มีเลือดกำเดาไหล อาเจียนเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด 3. ปวดท้องมาก เหงื่อออกตัวเย็น <u>การปฏิบัติตัวเมื่อเป็นโรคไข้เลือดออก</u> 1. ระยะที่มีไข้สูงให้เช็ดตัวลดไข้และให้ยาพาราเซตามอล ห้ามใช้ยาแอสไพรินเพราะจะทำให้เลือดออกได้ง่ายขึ้น	2.4 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม “เมื่อป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก ควรปฏิบัติตัวอย่างไร”			8. นักเรียนสามารถอธิบายถึงการปฏิบัติตัวเมื่อป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้

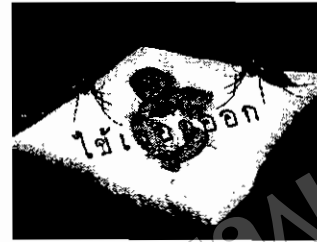
วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	2. ให้ดื่มน้ำผลไม้หรือสารละลายผงน้ำตาลเกลือแร่ (โออาร์ เอส) ในรายที่อาเจียน ควรให้ดื่มครั้งละน้อย ๆ และค่อย ๆ ดื่มบ่อย ๆ 3. สังเกตอาการคลื่นไส้ อาเจียน การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ พาไปพบแพทย์ตามนัดหรือเมื่อมีอาการผิดปกติต่อไปนี 1. อาเจียนมากไม่สามารถดื่มน้ำได้ 2. อาเจียนหรือถ่ายอุจจาระเป็นเลือด 3. ปวดท้องมาก 4. ไข้ลดลงแต่มีอาการซึม กระสับกระส่าย มือเท้าเย็นซึ่งเป็นอาการของช็อก				

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
7. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลกระทบของโรคไข้เลือดออกได้	ใบความรู้ “ไข้เลือดออกตัวร้าย” (เนื้อหาแนบท้าย)	3. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แจกใบความรู้ “ไข้เลือดออกตัวร้าย” รวมกันศึกษา แสดงความคิดเห็น ตอบคำถามร่วมกัน และส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ 4. เปิดโอกาสให้มีการซักถามปัญหาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนร่วมกันตอบข้อซักถาม 5. ผู้วิจัยและนักเรียนทุกคนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ และให้นักเรียนทุกคนกลับไปทบทวนความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้	ใบความรู้ “ไข้เลือดออกตัวร้าย” (สถานการณ์จำลอง)		9. สังเกตการร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามเกี่ยวกับผลกระทบของโรคไข้เลือดออกได้ 10. สังเกตการมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วม ในการร่วมอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	ขั้นตอนที่ 3 ระยะสิ้นสุดการทำกลุ่ม: กิจกรรมการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	1. ผู้วิจัยและนักเรียนทุกคนร่วมกันสรุปเนื้อหา ประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่ได้รับการเข้ารวมกิจกรรมกลุ่ม 2. เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ชักถาม แสดงความรู้สึกรู้สึกในการทำงานกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญอีกครั้ง 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และนัดหมายการเข้ากลุ่มในอีก 1 สัปดาห์ถัดไป 4. ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่มด้วยวิธีการพูดคุย ชักถาม		15 นาที	11. พูดยุช ชักถามเกี่ยวกับการทำกิจกรรมกลุ่ม

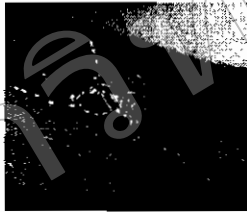
ไข้เลือดออก

นางสาวศศิธร มั่นยืน นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่มา : <http://www.doe.go.th/Upload/2012/02/2012022801.jpg>

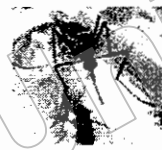
โรคไข้เลือดออก (Dengue fever) เกิดจากการติดเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง
และมีผู้เสียชีวิตเป็นพาหะนำโรค มักพบในเด็ก อายุ 10 - 14 ปี

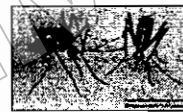
ที่มา : <http://www.doe.go.th/Upload/2012/02/2012022801.jpg>

สาเหตุ : เกิดจากเชื้อไวรัสเด็งกี (Dengue virus) ซึ่งมีผู้เสียชีวิต
เป็นพาหะนำโรค

วิธีการติดต่อ : โรคไข้เลือดออกเกิดจากยุงกัดกันได้โดยมีผู้เสียชีวิต
(Aedes aegypti) เป็นแมลงนำโรคที่สำคัญ และในชนบทบางพื้นที่
จะมียุงลายสวน (Aedes albopictus) เป็นแมลงนำโรคร่วมกับผู้เสียชีวิต

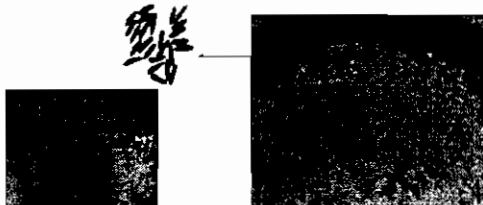

ยุงลายบ้าน
Aedes aegypti

ยุงลายสวน
Aedes albopictus

ที่มา : <http://www.doe.go.th/Upload/2012/02/2012022801.jpg>

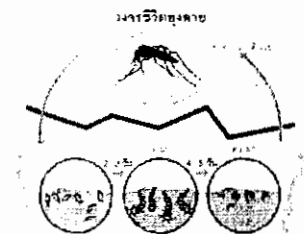

ลูกน้ำยุงลาย

ลูกน้ำยุงสวน

ที่มา : <http://www.doe.go.th/Upload/2012/02/2012022801.jpg>

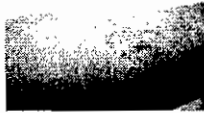
วงจรชีวิตของยุงลาย

ที่มา : <http://www.doe.go.th/Upload/2012/02/2012022801.jpg>

อาการและการแสดง

1. ไข้สูง ตัวร้อนจัด ปวดศีรษะ
2. ซึม เบื่ออาหาร
3. ท้องไส้ อาเจียน
4. ปวดท้อง จุกแน่นท้องบริเวณลิ้นปี่หรือชายโครง
5. มีจุดเลือดออกได้ผิวหนัง เห็นชัดบริเวณท้องแขนง

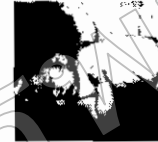
ที่มา : <http://44c.moph.go.th/01431.htm>

อาการรุนแรง

1. ทำให้ล้มเลือดตก มีเลือดออกตามเหงือก ไรฟัน
2. มีเลือดกำเริดไหล อาเจียนเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด
3. ปวดท้องมาก เหมือนอกควั่น

เลือดกำเริด

คันไค

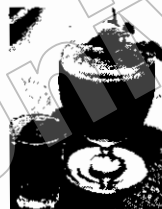
ที่มา : <http://44c.moph.go.th/01431.htm>

การปฏิบัติตนเมื่อเป็นโรคไข้เลือดออก

1. ระยะที่มีไข้สูงให้เช็ดตัวลดไข้และให้ยาลดไข้ หากพบอาเจียนหรือท้องเสียให้หยุดยาทันที เพราะจะทำให้เลือดออกได้ง่ายขึ้น

2. ให้ดื่มน้ำผลไม้หรือสารละลายผงน้ำตาลเกล็ดแร่ (โอ อาร์ เอส) ในรายที่อาเจียนควรให้ดื่มครั้งละน้อย ๆ และดื่มบ่อย ๆ

3. สังเกตอาการคลื่นไส้ อาเจียน การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ

ทั่วไปพบแพทย์ควมนัดหรือเมื่อมีอาการผิดปกติต่อไปนี้

1. อาเจียนมากไม่สามารถดื่มน้ำได้
2. อาเจียนหรือถ่ายอุจจาระเป็นเลือด
3. ปวดท้องมาก
4. ไข้ลดลงแต่มีอาการซึม กระสับกระส่าย มือเท้าเย็นซึ่งเป็นอาการของช็อก

ใบความรู้ “ไข้เลือดออกนั้นร้ายมาก”

หลังจากอ่านสถานการณ์จำลองนี้แล้ว ให้ทุกกลุ่มช่วยกันตอบคำถามด้านล่าง และส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ณ บ้านหลังหนึ่งในหมู่บ้านแสนสุข

แม่ : หนูนิตอยู่ไหนลูก ได้เวลาทานข้าวแล้ว เอ..ไปเล่นอยู่ที่ไหนนะ

หนูนิต : มาแล้วค่ะคุณแม่ หนูไปวิ่งเล่นกับพี่จ๊กจั่น กับพี่หนูเล็กมา

แม่ : คายแล้ว..คูชิ มอมแมมหมดเลย ไปโดนยุงกัดมาล่ะสิ เป็นตุ่มเต็มเลย รีบไปอาบน้ำแล้วมาทานข้าวกันนะ

-----เช้าวันต่อมา-----

แม่ : หนูนิตตื่นได้แล้วลูก ได้เวลาไปโรงเรียนแล้ว เอ...ทำไมเจ็บจัง คูชิ สงสัยจะนอนพลิกคายนแล้ว...ตัวร้อนจี๋เลย เป็นยังไงบ้างลูก

หนูนิต : หนูปวดหัวด้วย ปวดเมื่อยตามตัวด้วย

แม่ : เราไปหาหมอดีกว่านะ เคี้ยวแม่จะเรียกพ่อไปส่ง..

-----ที่คลินิก-----

แม่ : คุณหมอมะ หนูนิตเป็นอะไรคะ ทำไมตัวร้อนจัด นี่ก็เริ่มมีจุดๆ ขึ้นตามตัวด้วย

คุณหมอ: ลูกคุณเป็นไข้เลือดออกครับ คงไปโดนยุงลายกัดมา ช่วงนี้หน้าฝนด้วย ไข้เลือดออกกำลังระบาดเลย

แม่ : ไข้เลือดออกเกิดจากอะไรคะ

คุณหมอ: ไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อ ที่มียุงลายเป็นพาหะครับ ยุงลายจะได้เชื้อไวรัสจากเด็กที่ป่วย และแพร่เชื้อไปยังเด็กคนอื่น ๆ ครับ

แม่ : แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรคะ ว่าเป็นไข้เลือดออก

คุณหมอ: ปกติเด็กจะมีไข้สูง 2 - 7 วัน ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว มีอาการหน้าแดง มีจุดแดงตามตัว บางรายมีอาการคลื่นไส้ และเบื่ออาหาร กระสับกระส่าย มือเท้าเย็น ผู้ป่วยอาจมีโอกาสน้ำช็อก และเสียชีวิต ถ้าไม่ได้รับการรักษาภายใน 12 ชั่วโมง หลังจากช็อกได้ครับ

แม่ : คายแล้ว...อาการเหมือนหนูนิตเลย แกะจะเป็นอะไรมั๊ยคะ

คุณหมอ: หมอให้พยาบาลเช็ดตัวเพื่อลดไข้แล้วครับ แล้วให้ยาลดไข้แล้วด้วย ตอนนี้อาการดีขึ้นแล้ว แต่ยังเพลียอยู่ ตอนนี้ให้ทานน้ำตาลเกลือแร่ ตอนนี้ปลอดภัยแล้วครับ

แม่ : ไม่ต้องฉีดยาหรอกคะ

คุณหมอ: ไข่เลือดออกไม่มีขารักษาเฉพาะครับ ต้องรักษาตามอาการ ต้องให้ทานน้ำหรือน้ำตาล
เกลือแร่มาก ๆ ครับ

แม่ : แล้วการป้องกันต้องทำอะไรบ้างคะ

คุณหมอ: คือจะระวังอย่าให้ยุ่งสายก๊ัด นอนในมุ้ง กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ช่วยกันทำลายลูกน้ำ
เป็นต้นครับ

แม่ : ขอบคุณมากเลยคะหมอ เดี่ยวจะให้พ่อหนูนิคไปทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายแถว
บ้านเช่นนี้เลยคะ

คุณหมอ: ดีเลยครับ หนูนิคคงมีอาการดีขึ้น และกลับบ้านได้ภายใน 3-4 วันนี้แหละครับ

แม่ : ขอบคุณคะ

คำถาม

1. ทำใ้หนูนิคถึงป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก (อธิบายพร้อมบอกเหตุผล)
2. อาการเริ่มแรกของหนูนิคเป็นอย่างไรบ้าง
3. อวการของโรคไข้เลือดออกเป็นอย่างไร และอาการรุนแรงที่พบทั่วไป ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิต
4. ถ้านักเรียนเป็นหนูนิค จะทำอะไรถึงจะป้องกันไม่ให้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 2

เรื่อง โปรระวัง!! ไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีการรับรู้โอกาสความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถ ต่อไปนี้

1. ทราบถึงภาวะเสี่ยงของตนเองต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก
2. เข้าใจและหาแนวทางในการแก้ปัญหาเมื่อป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้
3. ระบุถึงกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกได้ถูกต้อง
4. บอกถึงแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและช่วงการระบาดของโรคได้

แนวคิด

บุคคลทุกคนมีโอกาสเสี่ยงต่อการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก โดยเฉพาะในฤดูกาลที่มีการระบาดของโรค และการที่มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย จะทำให้มีโอกาสป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก

สูง

ระยะเวลา 60 นาที

ขนาดของกลุ่ม 8 คน

อุปกรณ์/ สื่อ

1. ตัวแบบ
2. ใบความรู้ เรื่อง โอกาสเสี่ยงของใคร

กิจกรรม

1. ทบทวนความรู้
2. พุศุขแลกเปลี่ยนประสบการณ์
3. การพุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การประเมินผล

1. การตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากความกระตือรือร้น ความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่อง โปรดระวัง!! ใช้เลือดออก เวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	ขั้นตอนที่ 1 ระยะเวลาสร้างสัมพันธ์ภาพ: ทบทวนความรู้	1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนทุกคน เปิดโอกาสให้ทุกคนทักทายกันเอง เน้นให้ทุกคนปฏิบัติตามระเบียบกลุ่ม 2. ผู้วิจัย และนักเรียนทุกคนร่วมกัน ทบทวนความรู้เรื่องโรค ใช้เลือดออกที่ได้จากการทำกลุ่มครั้งที่แล้ว		10 นาที	1. นักเรียนทุกคน ทักทายกัน 2. ทุกคนร่วมกัน ทบทวนความรู้
1. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบถึงภาวะเสี่ยงของตนเอง วิธีการป้องกันตนเอง จากโรคที่ใช้เลือดออก และสร้างความเข้าใจ พร้อมทั้งหาแนวทางในการแก้ปัญหาเมื่อป่วยด้วยโรคที่ใช้เลือดออกได้	ขั้นตอนที่ 2 ระยะดำเนินการ: พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการซักถามในประเด็นต่อไปนี้ 1. แนะนำตนเอง 2. เริ่มป่วยเมื่อใด 3. ก่อนป่วยอยู่ที่ไหน และมีอาการเริ่มต้นอย่างไร 4. ขณะที่อยู่โรงพยาบาลมีอาการอย่างไรบ้าง	1. ผู้วิจัยใช้ตัวแบบที่เคยมีประสบการณ์ป่วยด้วยโรค ใช้เลือดออก โดยมีความสามารถในการกล้าตอบคำถาม สามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตนเองซึ่งเป็นประสบการณ์ที่สำคัญเพื่อให้นักเรียนได้เกิดรับรู้จากประสบการณ์จริง	นักเรียนที่ เคยป่วยด้วยโรค ใช้เลือดออก	20 นาที	3. สังเกตการ ร่วมกันซักถาม อภิปราย และแสดงความคิดเห็น

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุถึงกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกได้ถูกต้อง	5. ได้รับการรักษาอย่างไร 6. หลังจากหายแล้ว มีวิธีการป้องกันอย่างไรไม่ให้กลับมาเป็นซ้ำ ใบความรู้ เรื่อง โอกาสเสี่ยงของใคร (เนื้อหาแนบท้าย)	2. ให้นักเรียนทุกคนร่วมกันซักถามอภิปราย พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นและผู้วิจัยสรุปประเด็นทั้งหมดเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง 3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 8 คน โดยให้ศึกษาใบความรู้ “โอกาสเสี่ยงของใคร” เนื้อหาประกอบด้วยสาเหตุและการติดต่อ โดยให้นักเรียน วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นร่วมกันจากข้อคำถาม และส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ 4. เปิดโอกาสให้มีการซักถามปัญหาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนร่วมกันตอบข้อซักถาม 5. ร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการกันไปแล้ว เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง	ใบความรู้ เรื่อง โอกาสเสี่ยงของใคร	20 นาที	4. สังเกตการร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความเห็น 5. นักเรียนสามารถระบุถึงกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกได้ 6. นักเรียนสามารถบอกแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและช่วงเวลาการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้
3. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและช่วงเวลาการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้					

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	ขั้นตอนที่ 3 ระยะสิ้นสุดการทำกลุ่ม: การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	1. ผู้วิจัยและนักเรียนรู้ร่วมกันสรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ดำเนินการไปแล้วในครั้งนี 2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาเพิ่มเติม แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญอีกครั้ง 3. นัดหมายการเข้ากลุ่มในอีก 1 สัปดาห์ถัดไป 4. ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่มด้วยวิธีการพูดคุยซักถาม		10 นาที	7. พุดคุย ซักถามเกี่ยวกับการทำงานกิจกรรมกลุ่ม

ใบความรู้ “โอกาสเสี่ยงของใคร”

สาเหตุของการเกิดโรคไข้เลือดออก

เชื้อที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคไข้เลือดออก คือ เชื้อไวรัสเด็งกี ซึ่งมี 4 ชนิด คือ 1, 2, 3, 4 ทั้ง 4 ชนิดมีแอนติเจนบางส่วนร่วมกัน ดังนั้นเมื่อเชื้อตัวใดตัวหนึ่งเข้าสู่ร่างกายจะทำให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันต่อต้านเชื้อนั้นซึ่งอยู่ได้ถาวร และยังคงต้านข้ามไปยังเชื้ออื่น ๆ อีก 3 ชนิด แต่อยู่ได้ไม่ถาวร โดยทั่วไปอยู่ได้นาน 6 - 12 เดือน หลังจากนั้นได้รับเชื้อเด็งกีที่แตกต่างไปจากครั้งแรกอีกได้ถือเป็นการติดเชื้อครั้งที่ 2 การติดเชื้อครั้งนี้เป็นที่เชื่อกันว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดโรคไข้เลือดออก

ยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก มีอยู่ 2 ชนิด คือ

1. ยุงลายบ้าน เป็นพาหะหลัก
2. ยุงลายสวน เป็นพาหะรอง

ยุงลาย ซึ่งเป็นยุงในตระกูลเอเดิส มีลักษณะโดยทั่วไป คือ เป็นยุงที่มีขนาดปานกลาง ลำตัวและขา มีสีคล้ายขาเป็นปล้อง ๆ ขาหลังปลายปล้องสุดท้ายขาวหมด ยุงพวกนี้หากินกลางวัน ช่วงเวลาที่พบมากที่สุด คือ เวลา 09.00 - 11.00 น. และเวลา 13.00 - 14.30 น. ยุงลายจะพบมากในฤดูฝนช่วงหลังฝนตกชุกเพราะอุณหภูมิและความชื้นเหมาะสมแก่การแพร่พันธุ์ ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ส่วนในฤดูอื่น ๆ พบว่า ความชุกชุมของยุงลายจะลดลงเล็กน้อย

การติดต่อของโรคไข้เลือดออก

การติดต่อเกิดจากการที่ยุงลายไปดูดกินเลือดจากผู้ป่วยที่มีเชื้อไวรัสเด็งกี จากนั้นเชื้อไวรัสจะลงสู่กระเพาะยุงลาย ฝังตัวในผนังกระเพาะยุง เพิ่มแบ่งจำนวนตัวมันเอง แล้วเดินทางไปยังส่วนหัวของยุงลายเข้าสู่ต่อมน้ำลาย เมื่อยุงลายบินไปกัดคนเลือดคนใหม่ ก็จะปล่อยเชื้อไวรัสเด็งกีเข้าสู่กระแสเลือดของคนที่ถูกยุงลายกัด แล้วเชื้อจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น จนทำให้เกิดอาการป่วยเป็นโรค

กว่าร้อยละ 80 ของผู้ป่วยที่เป็นโรคไข้เลือดออก เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาในกลุ่มอายุไม่เกิน 15 ปี ดังนั้นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรค คือ

1. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี
2. เด็ก ๆ หรือผู้ที่ต้องอยู่ในบริเวณที่อับและมีด ไม่มีลมพัดผ่าน
3. ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณบ้านที่มียุงและที่มีแหล่งเพาะพันธุ์จำนวนมาก
4. ผู้ที่อยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก
5. ผู้ที่ไม่เคยป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จึงไม่มีภูมิคุ้มกัน

6. ผู้ที่เคยป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกแล้วสามารถป่วยได้อีก หากถูกยุงที่มีเชื้อไวรัสเด็งกีและอาจทำให้เกิดความรุนแรงขึ้น

ใบงาน

1. ใครบ้างที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคไข้เลือดออก เพราะเหตุใด
2. หากนักเรียนอยู่ในชุมชนที่มีคนป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก นักเรียนจะมีโอกาสป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. แหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย มีอะไรบ้าง ทั้งที่โรงเรียน และที่บ้าน
4. ให้นักเรียนวาดภาพวงจรการเกิดโรคไข้เลือดออก

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 3
เรื่อง ทำแบบนี้..ไม่มีไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงความเสี่ยงหรือสิ่งที่ขัดขวางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคได้

แนวคิด

โรคไข้เลือดออกนั้น เป็นปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพของแต่ละบุคคล เพราะฉะนั้นการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก จะช่วยลดอัตราการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้ และการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกทำให้สูญเสียเงิน สูญเสียเวลาและอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

ระยะเวลา 60 นาที

ขนาดกลุ่ม 8 คน

อุปกรณ์/ สื่อ

1. ใบความรู้ เรื่อง การสำรวจลูกน้ำยุงลาย และ วิธีการจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย

2. แบบบันทึกการกำจัดลูกน้ำและยุงลาย

3. ไฟฉาย

4. ทรายที่มีฟอส

5. เกลือแกง

6. น้ำส้มสายชู

กิจกรรม

1. ทบทวนความรู้
2. ศึกษาด้วยตนเองและฝึกปฏิบัติ
3. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การประเมินผล

1. การตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม และความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม
3. ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนทุกคน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 3 เรื่อง ทำแบบนี้.. ไม่ใช่ใช้เลือดออก เวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	ขั้นตอนที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธ์ภาพ: ทบทวนความรู้	1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนทุกคน เปิดโอกาสให้ทุกคนทักทายกันเอง เน้นให้ทุกคนปฏิบัติตามระเบียบกลุ่ม 2. ผู้วิจัย และนักเรียนทุกคนร่วมกัน ทบทวนความรู้จากการทำกิจกรรมกลุ่มครั้งที่แล้ว		10 นาที	1. นักเรียนทุกคนทักทายกัน 2. ทุกคนร่วมกันทบทวนความรู้
1. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบถึงวิธีการสำรวจลูกน้ำ และวิธีกำจัดและเพาะพันธุ์ลูกน้ำ	ขั้นตอนที่ 2 ระยะดำเนินการ: ศึกษาด้วยตนเองและฝึกปฏิบัติ ใบความรู้ เรื่อง การสำรวจลูกน้ำยุงลาย และวิธีกำจัดและเพาะพันธุ์ลูกน้ำ ควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ ยุงลาย	1. กิจกรรมกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ การสำรวจลูกน้ำยุงลาย และวิธีกำจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย พร้อมทั้งแจกแบบบันทึกการกำจัดลูกน้ำและยุงลาย 2. ฝึกปฏิบัติจริง โดยให้แต่ละกลุ่มออกแบบวิธีการกำจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายและลงมือ	1. ใบความรู้ “การสำรวจลูกน้ำยุงลาย” และ “วิธีกำจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย”	40 นาที	3. นักเรียนทุกคนสามารถสำรวจลูกน้ำยุงและสามารถออกแบบวิธีการกำจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายได้ 4. นักเรียนทุกคนได้รับการฝึกปฏิบัติ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก		ปฏิบัติจริงในโรงเรียน และให้ลงบันทึกในแบบบันทึกการกำจัดลูกน้ำ และยุงลาย หลังจกนั้น ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลการปฏิบัติ	2. แบบบันทึกการกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย		5. ผลงานของนักเรียน
3. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบอกได้ถึงความเสี่ยงภัยหรือสิ่งที่ขัดขวางการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคไข้ได้		ของกลุ่มตนเอง ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไข้เลือดออก และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นผลดี ผลเสียเมื่อป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก	3. ไฟฉาย 4. ทรายที่มีฟอส 5. เกลือแกง 6. น้ำส้มสายชู		6. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อ
4. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจ สามารถออกแบบวิธีการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกได้		3. มอบหมายให้นักเรียนทุกคนออกแบบวิธีการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่บ้านและปฏิบัติจริงพร้อมทั้งแจกใบบันทึกการกำจัดลูกน้ำและยุงลาย และให้นำมาเสนอในสัปดาห์ถัดไป และมีการมอบ			7. นักเรียนสามารถบอกถึงความเสียหายหรือสิ่งที่ขัดขวางการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
		รางวัลสำหรับนักเรียนที่ออกแบบวิธีการวิธีการป้องกันและควบคุมโรค ใช้สื่อออก ได้เหมาะสม ให้นักเรียนทุกคนเป็นผู้ตัดสิน 4. เปิดโอกาสให้มีการซักถามปัญหาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนร่วมกันตอบข้อซักถาม			8. สังเกตความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วมในการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
	ขั้นตอนที่ 3 ระยะสิ้นสุดการทำกลุ่ม: การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	1. ผู้วิจัยและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ดำเนินการไปแล้วในครั้งนี้ 2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาเพิ่มเติม แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญอีกครั้ง 3. นัดหมายการเข้ากลุ่มในอีก 1 สัปดาห์ถัดไป 4. ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่มด้วยวิธีการพูดคุย ซักถาม		10 นาที	9. สังเกตความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วมในการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น 10. พุดคุยซักถามเกี่ยวกับการทำกิจกรรมกลุ่ม

ใบความรู้ “การสำรวจลูกน้ำยุงลาย”

เป็นการสำรวจความชุกชุมของลูกน้ำยุงลาย ควรสำรวจทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อตรวจสอบแหล่งที่อยู่ของลูกน้ำ และเพื่อพิจารณาว่าความชุกชุมของลูกน้ำเปลี่ยนแปลงไปหลังจากดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์แล้ว และต้องปฏิบัติให้ครอบคลุมให้มากที่สุดและต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ในการสำรวจทุกครั้งควรบันทึกจำนวนภาชนะบรรจุน้ำโดยแยกประเภทเป็นภาชนะบรรจุน้ำแบบถาวร (เช่น บ่อซีเมนต์เก็บน้ำในห้องน้ำ) ภาชนะบรรจุน้ำชั่วคราว (เช่น กะลา ขางรถยนต์เก่า) หรือ ภาชนะใช้ประโยชน์ (เช่น โอ่งน้ำดื่ม) ภาชนะไม่ใช้ประโยชน์ (เช่น เศษวัสดุต่างๆ) ภาชนะธรรมชาติ (เช่น กาบใบโพธิ์) และภาชนะที่พบลูกน้ำยุงลาย

ใบความรู้ “วิธีกำจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย”

วิธีการควบคุมและกำจัดลูกน้ำยุงลายมีหลายวิธี ตั้งแต่วิธีทางกายภาพ วิธีทางชีวภาพ และวิธีทางเคมีภาพ จึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับประเภทของแหล่งเพาะพันธุ์ที่พบลูกน้ำยุงลาย โดยต้องพิจารณาทั้งในด้านความปลอดภัยต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยงและสิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการใช้ ด้านค่าใช้จ่าย ฯลฯ การควบคุมและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายมีด้วยกันหลายวิธี แต่ละวิธีจะแตกต่างกันไปตามวงจรชีวิตของยุงลาย และจะให้ได้ดี ต้องผสมผสานหลาย ๆ วิธีเข้าด้วยกันตามความเหมาะสม

ใบงาน

หลังจากที่นักเรียนศึกษาใบความรู้แล้ว

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบวิธีการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่โรงเรียน พร้อมทั้งสำรวจลูกน้ำยุงลายภายในโรงเรียนและทำลายเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย หลังจากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกที่แจกให้ เมื่อนักเรียนปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งตัวแทนกลุ่มมานำเสนอขั้นตอนและวิธีการสำรวจลูกน้ำยุงลายตลอดจนการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย
2. ให้นักเรียนทุกคนออกแบบวิธีการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่บ้านและให้ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งแจกใบบันทึกการกำจัดลูกน้ำยุงลาย (ให้นำมาเสนอในสัปดาห์หน้า)

แบบบันทึกการกำจัดลูกน้ำยุงลาย

ชื่อนักเรียน..... ชั้น.....

สถานที่สำรวจ () โรงเรียน

() บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

วันเดือนปีที่สำรวจ	ภาชนะที่พบลูกน้ำ	จำนวนลูกน้ำที่พบ	วิธีการกำจัด

กระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 4
เรื่อง ไม่กลัวแล้วใช้สื่อออก

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อประเมินผลการดำเนินกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อให้นักเรียนทุกคนนำเสนอผลงานและร่วมกันสรุปผลการดำเนินงาน

แนวคิด

หลังจากได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไปแล้ว การประเมินผลการดำเนินงานนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนี้มีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคไปในทางที่ดีขึ้น

ระยะเวลา 60 นาที

ขนาดกลุ่ม 40 คน

สื่อ/ อุปกรณ์

1. ผลงานของนักเรียน
2. ของรางวัล

กิจกรรม

1. ทบทวนความรู้
2. นำเสนอผลงานและแสดงความคิดเห็น
3. สรุปผลการดำเนินงาน

การประเมินผล

1. การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากความกระตือรือร้น และความสนใจในการนำเสนอผลงานของนักเรียน
3. ผลงานของนักเรียนทุกคน

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 4 เรื่อง ไม่กลัวแล้วใช้เลือดออก เวลา 60 นาที

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน / วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
	ขั้นตอนที่ 1 ระยะเวลา 15 นาที สัมพันธภาพ : ทบทวนความรู้	1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนทุกคน เปิดโอกาสให้ทุกคนที่ทักทายกันเอง เน้นให้ทุกคนปฏิบัติตามระเบียบกลุ่ม 2. ผู้วิจัย และนักเรียนทุกคนร่วมกัน ทบทวนความรู้จากการทำกิจกรรม กลุ่มครั้งที่แล้ว		10 นาที	1. นักเรียนทุกคน ทักทายกัน 2. ทุกคนร่วมกัน ทบทวนความรู้
1. เพื่อให้ นักเรียนทุกคน นำเสนอผลงานและ ร่วมกันสรุปผลการ ดำเนินงาน	ขั้นตอนที่ 2 ระยะเวลา 15 นาที ดำเนินการ: นำเสนอ ผลงานและแสดงความ คิดเห็น	1. ให้นักเรียนแต่ละคนออกมา นำเสนอผลงานของตัวเอง จากนั้น ผู้วิจัยและนักเรียนทุกคนร่วมกัน วิเคราะห์และแสดงความความคิดเห็นวิธี ต่าง ๆ ที่นักเรียนออกแบบมาและ คัดเลือกนักเรียนที่ออกแบบได้ เหมาะสมที่สุด และมอบรางวัล 2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันทบทวน ความรู้เรื่องโรคที่ใช้เลือดออกที่ได้ใน	ผลงานของ นักเรียน ของรางวัล	30 นาที	3. นักเรียนทุกคน นำเสนอผลงานของ ตัวเอง 4. ผลงานของ นักเรียนทุกคน

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอน/วิธีการ	สื่อ / อุปกรณ์	เวลา	การประเมินผล
2. เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ร่วมกันประเมินผลการดำเนินการ	ขั้นตอนที่ 3 ระยะสิ้นสุด การทำกลุ่ม : สรุปผลการดำเนินงาน	การดำเนินการที่ผ่านมา และให้นักเรียนทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นของการดำเนินการกิจกรรมที่ผ่านมาทั้งหมด 1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ดำเนินการไปแล้วในครั้งนี้ 2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาเพิ่มเติม แสดงความคิดเห็นความรู้สึกร่วม และผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญอีกครั้ง 3. ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่มด้วยวิธีการพูดคุย ซักถาม 4. แจ้งให้นักเรียนทราบถึงการสิ้นสุดการทำกลุ่ม พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้			5. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้และแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตการมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาทั้งหมด